

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANI ÖYKÜLERİ"

**Emil
Racovita**

(1868-1947)

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersözlü

1878 yılında Romanya'dayız. Emil ve arkadaşı Camelia, yaşadıkları Suranesti kasabasının yakınlarındaki kayalıklarda, küçük bir mağara girişinin önünde heyecanla bekliyorlar.

Karanlık çöktü çökecek Emil.
Her an çıkabilirler.

Şşşt! Alçak sesle konuşalım
Camelia. Dün akşam da bu anlarda
çıkmışlardı. Onları ürkütmeyelim.

Nereye bakıyor bu çocuklar Peynirciğim?
Kim, nereye çıkıyormuş akşam akşam?

Ben de anlamadım ki.
Öğreniriz şimdi.

İşte! İşte çıkıyorlar!

Ne de çoklar!

P... P... Peynirciğim. Y... Y...
Yarasalar. V... V... Vampirler.
İ... İ... İmdaat!

Ha ha ha! Korkma Simitçiğim.
Yarasaların kimseye
bir zararı yok.

Ertesi sabah okulda...

Evet çocuklar. Sizden hafta sonu tatilinde bir arkadaşınızla
birlikte çevrenizde yaşayan bir canlıyı gözlemleyip resmini
çizmenizi istemiştım. Neler getirdiniz bakalım?

Biz bir su semenderi
gözlemledik öğretmenim.

O su semenderi değil,
yavru bir ejderhaydı
diyorum ama Adina
arkadaşımız bana
inanmıyor öğretmenim.

Hah! Vampirlerden sonra
şimdi de başımıza ejderhalar
çıktı, iyi mi?

Ha ha ha!

Adina haklı Dragos. Gözlemlediğiniz canlı kesinlikle bir erkek su semenderi...
Emil? Camelia? Anladığım kadarıyla siz gözleminizi akşam saatlerinde yapmışsınız çünkü
yarasalar gün ışığında pek ortaya çıkmazlar. Bu kadar çok yarasayı bir arada nerede gördünüz
bakalım?

Koruluğun ötesindeki kayalıklarda. Hepsi
küçük bir yarıktan çıkıverdi öğretmenim.

Kim bilir göremediğimiz daha başka
ne çok canlı yaşıyordur orada...

Aferin size çocuklar. Belli ki koca
bir sürünün yuvalandığı bir mağara
bulmuşsunuz.

Demek ki neymiş?

Demek ki mağaralar gibi karanlık,
kuytu yerlerde yaşayabilen
canlılar varmış.

Üniversite çağı geldiğinde Emil
Racovita Fransa'ya gider. Orada
hukuk okurken geçimini sağlamak
için bir su altı araştırma
laboratuvarında iş bulur.
Çocukluğunda gözlemlediği karada
yaşayan canlılardan sonra, suda
yaşayan canlıların da
çeşitliliğinden büyülenen Emil
doğa bilimleri alanına geçer.
Okulu başarıyla bitirir. 1897
yılında kıtada yaşayan canlı
türlerini incelemek amacıyla
Antarktika'ya giden ilk bilimsel
araştırma gemilerinden birisi olan
Belgica'daki doğabilimcilerden
biridir...

Emil Racovita Antarktika kıyılarında geçirdikleri süre boyunca bölgede yaşayan bitki ve hayvan türlerini inceler.

Geah bili bili bili, geah!

Penguen "Bili bili" diye çağırılır mı hiç? Tavuk mu o?

Emil Abi ilk kez penguen görüyor, idare et.

İki yıl süren bu bilimsel keşif gezisinde edindiği bilgileri Avrupa'ya döndüğünde kitaplaştıran genç doğabilimci Emil, bilim dünyasının dikkatini çeker.

Kitabınızda belki de kendi gözlerimizle dünyanın hiçbir zaman göremeyeceğimiz yerlerinde yaşayan canlılar hakkında bizlere paha biçilmez bilgiler aktarmışsınız Bay Racovita. Çalışmalarınızın devamını sabırsızlıkla bekliyoruz.

Biz deee!

1904 yılında yeraltı sularında yaşayan canlıları incelemek üzere girdiği bir mağaranın derinliklerinde dolaşırken...

Neredeyse bir kilometredir bu yeraltı akıntısını takip ediyorum. Doğal gün ışığının buraya ulaşması olanaksız. Lambam olmasa kapkaranlık bir yer bu mağara. Yeraltında, böylesi koyu bir karanlıkta hiçbir canlının yaşaması mümkün olmasa gerek. Geri döneyim artık...

Fakat o da ne?

Ne? Ne gördü Peynir? Bize de söyleyin.

Sabret Simitçiğim. Görürüz şimdi.

Bu... Bu bir örümcek! Ama hiç böylesini görmemiştim. Rengi bembeyaz. Gözleri... Gözleri de öyle. Kör mü ki? Öyleyse neden acaba? Tabii ki! Işığın olmadığı bir yerde renklerin, gözlerin ne anlamı olur ki?

Hımm!

Hımm!

Gökyüzünde, yeryüzünde ve denizlerde olduğu gibi yeraltında da yaşayan canlılar bulunduğunu gören Emil Racovita kararını verir:

Yeraltı, yerüstündeki ortamlardan çok farklı ışık, nem ve sıcaklık özelliklerine sahip. Bu canlıların bu farklılıklara nasıl uyum sağladıklarını, bu şartlarda hayatta kalmayı nasıl başardıklarını anlamalıyız.

Emil Abi hayat boyu o mağara senin bu mağara benim diye gezeceği benziyor. Yanına bol bol lamba alsa bari.

Ha ha ha! Alır, alır.

Gerçekten de Emil Racovita ömrü boyunca Fransa, İspanya, Cezayir, İtalya ve Slovenya'da 140'den fazla mağara gezdi.

Bu gezilerinde daha önce varlığı bilinmeyen pek çok canlı türünün keşfedilmesini sağladı. Daha önce pek ilgi gösterilmemiş olan bu ilginç alanda yaptığı çalışmalar yeni bir bilim dalının, biyospeleolojinin doğmasını sağladı. Biyospeleoloji yeraltındaki boşluklarda ve mağaralarda yaşayan canlıları inceleyen bilim dalına deniyor.

Biyo ne o loji, biyo ne o loji?

Ha ha ha. Haklısın Simitçiğim. Biz mağara biyolojisi bilimi desek daha kolay olacak.